

Türkiye’de Çiftçilerin Toprak Analizine Dayalı Gübre Kullanım Davranışlarının Değerlendirilmesi ve Toprak Analiz Desteğine Esas Önerilerin Geliştirilmesi

AFA Adı	Tarım Ekonomisi
Program Adı	Tarımsal Üretim Yönetimi Araştırmaları
Projeyi Yürüten Kuruluş	Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi Müdürlüğü, Menemen-İzmir
Projeyi Destekleyen Kuruluş/lar	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
Proje Lideri	İlkay Özdemir
Proje Yürütücüleri	Zübeyde Albayram DOĞAN, Faruk METİNOĞLU, Nalan RAHMANOĞLU, Prof. Dr. Gamze SANER, Doç Dr. Ferit ÇOBANOĞLU, Doç Dr. Hakan ADANACIOĞLU, Yrd. Doç. Dr. Buket KARATURHAN, Ar. Gör. Halil İbrahim YILMAZ
Başlama-Bitiş Tarihleri	01.01.2018-31.12.2019

Proje Özeti: Dünya nüfusunun giderek artıyor olması, tarımsal üretim talebinin ve arzının artışını da beraberinde getirmektedir. Tarımsal üretimde verim artışı sağlayan girdilerin başında gübre gelmektedir. Yeterli gübre kullanımı ile hem toprak ve bitki sağlığı hem de insan ve çevre sağlığı açısından olumsuz etkilere sebep olmadan birim alandan elde edilebilecek verim artışı ancak toprak analizine dayalı olarak uzman kişilerin vereceği kararlarla sağlanabilir. Üreticilere 2009 yılından itibaren 50 da üstündeki arazilerde toprak analizi şartı getirilerek gübre desteklemesi için konunun önemine dikkat çekilmiştir. 2016 yılında her ne kadar toprak analiz desteği kaldırılmış olsa da, 2017 üretim dönemi itibari ile yeni bir yaklaşımla bu uygulama devam etmektedir. Toprak, bitki, insan ve çevre sağlığı açısından üreticilerin toprak analizine dayalı gübre tavsiyelerine göre gübre kullanımını benimsemeleri günümüz dünya bilincinde bir gerekliliktir.

Bu projede; verim, maliyet, bitki, insan ve çevre sağlığı açısından çok önemli olan gübreleme konusunda üretici davranışlarını, üreticilerin bu konudaki eğilimlerini, gübre tavsiyelerine uyup uymadıklarını belirlemek konunun üretici, yayımcı, uzman açılarıyla değerlendirilmesi ve Türkiye’de uygulanmış ve/veya uygulanmakta olan gübre desteği etkilerinin analiz edilmesi amaçlanmaktadır.

Projede İzmir, Manisa, Ankara, Konya, Antalya, Adana, Diyarbakır, Şanlıurfa, Erzurum, Van, Samsun, Çorum, Tekirdağ ve Edirne İllerinde gayeli olarak belirlenen 42 laboratuvara 2015-2016 yıllarında başvuran 840, başvurmayan 280 üretici ile gayeli olarak görüşülecektir. Ayrıca belirlenen laboratuvarlarda gübre tavsiyesi veren uzmanlar ve araştırmanın yürütüleceği illerdeki GTHB İl Müdürlüğü tarımsal yayım elemanları ile görüşülerek, konu ile ilgili tüm paydaşlara ulaşılması planlanmaktadır. Gübreleme ve yenilikler konusunda üretici davranışlarını, üreticilerin bu konudaki eğilimlerini etkileyen faktörler faktör analizi ile bu faktörlerin, üreticilerin sosyo-ekonomik özellikleri, üreticilerin gübre tavsiyelerinden memnuniyetleri ve üreticilerin laboratuvarlara güveni gibi değişkenler ile ilişkisi lojistik regresyonla belirlenecektir. Üreticilerin, yayımcılar ve araştırma enstitüsü ile ilişkilerini, bilgi kaynaklarını ortaya koymak için chi-kare analizinden yararlanılacaktır. Etki analizi için double-hurdle (çift eşik: çift engel), veri zarflama ve kısmi bütçeleme analizi kullanılacaktır. Bununla birlikte yayımcı ve laboratuvarlarda gübre tavsiyesi veren uzmanlardan alınan veriler değerlendirilerek konu tüm açılardan ele alınacaktır. Çalışmanın, gübreleme gibi önemli bir konuda tarımsal yayım çalışmalarının etkin bir şekilde yürütülmesi açısından önemli bir çıktı oluşturacağı düşünülmektedir.

Anahtar kelimeler: Türkiye, Gübre Tavsiyesi, Benimseme, Toprak Analizi, Etki Analizi

